

Poema apie gerumą

Kai praveriau palatos duris, Rasele linksmi krykštavo ant medicinos sesers Marytės rankų. Pastebėjusi mane, nutilo, matyt, susidrovėjo nepažįstamo žmogaus. Nudėbė mėlynasias akutes, įsikniaubė į seselės petį. Marytė padrašinančiai šyptelėjo, pakodeno mergaitės baltapūkę galvelę ir gundančiu balsu pasiūlė:

— Rasele, kamuoliu nenori pažaisti?

Sulaikiusi kvėpavimą, stebėjau, kaip energingai, miškiai mergaitė ropojo paskui kamuolį. Pati savo akimis regėdama didį medicinos stebuklą, mintyse pagarbiai nusilenkia: kilniausiai profesijai — GYDYTOJO. Šiandien sunku patikėti, kad šis vaikas galėjo visam gyvenimui likti invalidu. Kojelės prigijo puikiai: siūlė vos vos žymi — ji panaši į nuospaudą, kuri palieka vaikiškos puskojinės gumytė...

Apstulbsti, kai prisimeni atstumą, kuris skyrė Vadaktų kolūkio lauką, kur įvyko nelaimė, nuo Maskvos. Jis buvo įveiktas milžinišku greičiu. GERUMO dėka. Būtent GERUMAS buvo operatyvumo katalizatoriumi, kuris lyg mėlynoji pasakų paukštė paslaugiai išskleidė savo sparnus ir nuskraidino Rasele į išsigelbėjimą.

Raselės nelaimę žmonės sutiko kaip bendrą nelaimę. Juk tai tik atsitiktinumas, kad neganda neužgriuvo mūsų namų, neužklupo mūsų Motinos ar Tėvo, Sesers ar Brolio, Vyro ar Žmonos, Sūnaus ar Dukters. Nelaimė aukų nesirenka.

Svetimo vaiko bėda į vieną kolektyvą, į vieną šeimą sutelkė šimtus įvairaus amžiaus, profesijų bei tautybių žmonių. Kupina susizavėjimo jais, didžia internacionalizmo jėga, trokšdama sužinoti visų geradarių vardus, pakartojau Raselės kelią — nuo Vadaktų kolūkio lauko iki Maskvos Filatovo vaikų ligoninės. Susitikau su daugybe žmonių, kurie ne savanaudiškų tikslų, o meilės, pareigos padėti vienas kitam genami, atskubėjo

į pagalbą Raselei. Šiais žmonėmis neįmanoma nesigėrėti, nesididžiuoti. Ir nereikia tramdyti dėkingumą jiems. Santūrumas, kuklumas čia nei neleistinas. Padėka — pelnyta padėka — privalo būti reiškiamą garsiai, nuoširdžiai, viešai.

Pagalbos ranką Raselei ištiesė:

21 val. 20 min. Vadaktų kolūkio gyventojai, operatyviai reagavę įvykus nelaimai:

traktorininkas VYTAUTAS MUGENIS, kolūkio pirmininkas VYTAUTAS BLOTNYS, felčerė ELENA KRIVICKIENĖ, moksleivis AUDRIUS JANELIŪNAS; Siūlė duoti mergaitėi savo kraują, visų pirma: pardavėja SABINA VASKEVICIENĖ, namų šeimininkė ROMA VAICEKAVICIENĖ, traktorininkas STASYS LEMEŽYS, fermos operatorius VACLOVAS BERESNEVICIUS;

22 val. 15 min. Radviliškio rajono centrinės ligoninės darbuotojai, suteikę nukentėjusiai pirmąją pagalbą:

budintis chirurgas RAIMONDAS AGANAUSKAS, medicinos sesuo BIRUTĖ MINKEVICIŪTĖ, vyriausiojo gydytojo pavaduotojas ADOLFAS SLEKYS,

Šiaulių Respublikinės ligoninės chirurginio skyriaus vedėjas BENEDIKTAS DEVĖNAS,

budinti skyriaus medicinos sesuo JOLANTA ABUKAUSKAITĖ,

operacinės medicinos sesuo JANINA ŠESTOKIENĖ,

anestezistė medicinos sesuo JANINA MINCIENĖ,

greitosios pagalbos vairuotojas STASYS MAKRECKAS;

23 val. Operatyviai organizavę specialų lėktuvo reisą:

Vilniaus eksperimentinės ir klinikinės medicinos instituto rekonstrukcinės mikrochirurgijos skyriaus gydytojas MEČISLOVAS VITKUS,

Rygos civilinės aviacijos valdybos viršininkas VLADIMIRAS BIZIUKOVAS, viršininko pavaduotojas EDUARDAS KOLTUSKINAS,

dispečeris IVANAS VASILENKA,

Pabaltijo karinės apygardos vadas, generolas pulkininkas STANISLOVAS POSTNIKOVAS,

Pabaltijo karinės apygardos karinių oro pajėgų vadas, generolas leitenantas PIOTRAS MASALITINAS,

gvardijos majoras SERGEJUS MALAS,

leitenantas SERGEJUS SAJAPINAS,

budintis aerouosto šturmanas NIKOLAJUS SOLOPAS;

2 val. 36 min. — 4 val. 20 min.

Keleivinio lėktuvo TU-134 B ekipažas, sėkmingai įvykdyęs neįprastą reisą:

vadas, pirmos klasės pilotas JURIJUS SURIKOVAS,

antros klasės pilotas ALEKSEJUS LOBAČIOVAS,

šturmanas EDUARDAS KAITUKOVAS, borto mechanikas GALIMUCHAMEDAS ZINUROVAS;

5 val. 30 min. — 14 val. 30 min.

Gydytojai, padarę unikalią pasaulinėje medicinos praktikoje replantacijos operaciją:

mikrochirurgijos medicinos mokslų kandidatas RAMAZIS DATIASVILIS,

jo asistentai:

mikrochirurgas JAKOVAS BRANDAS,

gydytojas anesteziologas JURIJUS NAZAROVAS,

gydytoja anesteziologė JELENA BURDASOVA, medicinos sesuo JELENA ANTONIUK.

Šį sąrašą būtų galima tęsti. Bet, deja, toli gražu ne visų geradarių pavardės yra žinomos. Bevardis liko donoras, davęs kraują operacijai. Niekas nepaklausė pavardžių žmonių, dažną vakarą lankiusių mergaitę ligoninėje, atnešdavusių jai vaisių, gardumynų, žaislų. Nežinomi ir tie, kurių laišakai, siuntiniai, piniginės perlaidos iš Lietuvos, iš visos Tarybų Sąjungos, iš užsienio nepaliauja plaukti Raselės Prascevičiūtės adresu. Tik adresato jie dažnokai nepasiekia... Užsilaiko tėvelių rankose...

Rugsėjo 7 dieną reisiniu lėktuvu iš Maskvos į Vilnių parsikrido Rasele su savo mama. Gydytojai leido mergaitėi prieš nuimant gipsą 2—3 savaites pailsėti namuose. Bet, praslinkus vos kelioms dienoms, vaikas atsidūrė ligoninėje...

Susitikusi su žmonėmis, gydžiusiais, slaugiusiais, besirūpinusiais Rasele, gėrėjausi ta šiluma ir meile, su kuria jie kalbėjo apie mergaitę. Atrodė, kad šnekama ne apie svetimą, o apie savą vaiką. Tik stebėjausi, kad niekas geru žodžiu nepaminėjo Raselės tėvų...

Rasele jaučiasi neblogai. Kojelės gyja. Gydytojai jau leidžia jai stovėti.

Sveik greičiau, Rasele! Tenetemo rūpesteliai tavo šviesiaplaukės galvelės. Auk sveika, ištvinga ir niekad nepamiršk tų žmonių, kurie tau ištiesė pagalbos ranką nelaimėje. O užaugusi, nepamiršk aplankyti ir pasakyti ačiū visiems tiems, kurių vardus ir pavardes surašėme, kuriuos dar surašysime ateityje. O jų adresas tas pats — TSRS:

„Poemą apie gerumą“ parengė
Eva Molčadskytė,
Bronius Vareikis, Eugenijus Šilėnas,
Zenonas Sabastinavičius ir
Kęstutis Daugėla

Vilnius—Radviliškis—Ryga—Maskva—Tbilisis—Nemenčinė